L'important de l'important de l'amitant langue		
Gymnázium Brno, třída Kapitána Jaroše.	D. () .

Vývoj sociální sítě pomocí skupiny technologií T3 stack

Závěrečná práce

Vedoucí práce: prof. Mgr. Marek Blaha

Albert Pátík

Poděkování Rád bych poděkoval Theu Browneovi, který souhrn webových technologií T3 vytvořil a všem dalším vývojářům, kteří se na projektu podíleli. Dále bych rád poděkoval svému spolužákovi Adamu Hrnčárkovi, který mě se souborem technologií T3 stack seznámil a svému panu profesorovi informatiky, Marku Blahovi, který se mnou práci konzultoval a pomáhal koordinovat její dokončení. Na závěr bych chtěl poděkovat svojí rodině a zejména svým rodičům, kteří mě během tvorby práce podporovali.

Čestné prohlášení	
Prohlašuji, že jsem práci Vývoj sociální sítě stack vypracoval samostatně a veškeré použité znamu použité literatury. Souhlasím, aby mos § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých šla v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování s	é prameny a informace uvádím v se- je práce byla zveřejněna v souladu kolách ve znění pozdějších předpisů
V Brně dne 28. dubna 2023	podpis

Abstract

This theses investigates how to use many web technologies from T3 stack technologies bundle for creation of simple social media platform. This platform will run only as a web application and will not be deployed for public. The final application will however be full stack, meaning that both server and client side will be developed.

Brno, 2023.

Key words: social network, web development, Reactjs

Abstrakt

Tato závěrečná práce pojednává o vývoji velmi jednoduché sociální sítě s využitím webových technologií ze souboru webových technologií pro tvorbu robustních stránek – T3 stack. Tvořená aplikace bude běžet pouze jako webová stránka a nebude zveřejněna, každopádně se bude jednat o full stack aplikaci, která bude mít jak klientskou stránku, tak serverovou stránku, kde bude existovat databáze.

Brno, 2023.

Klíčová slova: sociální sít, vývoj webových stránek, Reactjs

OBSAH 9

Obsah

1	Úvo	d a cíl práce	11
	1.1	Úvod do problematiky	11
	1.2	Cíl práce	11
2	Úvo	d do T3	12
	2.1	create-t3-app	12
	2.2	Typescript	
	2.3	Next.js	
	2.4	Tailwind CSS	
	2.5	tRPC	13
	2.6	Prisma	13
	2.7	NextAuth.js	13
3	Inic	ializace T3 projektu	14
4	Z ák	ladní struktura T3 projektu	15
	4.1	Adresář .next	15
	4.2	Adresář node_modules	16
	4.3	Adresář prisma	16
	4.4	Soubor schema.prisma	16
	4.5	Adresář public	16
	4.6	Adresář src	16
	4.7	Adresář pages	16
	4.8	Adresář api v adresáři pages	17
	4.9	Adresář auth	17
	4.10	Adresář trpc a adresář routers	17
	4.11	Soubor _app.tsx	17
	4.12	Adresář server	17
	4.13	Adresář api v adresáři server	17
	4.14	Soubor trpc.ts	17
	4.15	Soubor auth.ts	17
	4.16	Soubor db.ts	17
	4.17	Adresář styles	18
	4.18	Soubor globals.css	18
	4.19	Adresář utils	18
	4.20	Soubor api.ts	18
	4.21	Soubor env.mjs	18
		Soubor .env	18
	4.23	Soubor package.json	18
		Soubor tailwind.config.cjs	18
	4 25	Soubor tsconfig ison	18

10 OBSAH

7	Záv	ěr	37		
	6.5	Implementace funkcionality	29		
	6.4	Autentikace přes Google OAuth			
	6.3	Tvorba schémata databáze			
	6.2	Nastavení databáze	24		
	6.1	Úprava projektu pro potřeby vyvýjené aplikace			
6	Postup vývoje aplikace GatherlyHub				
	5.4	ISR	21		
	5.3	SSG a funkce getStaticPaths	20		
	5.2	SSG a funkce getStaticProps	20		
	5.1	SSR a funkce getServerSideProps	19		
5	Ren	nderovací techniky	19		

1 Úvod a cíl práce

1.1 Úvod do problematiky

Vývoj webových aplikací není jednoduchým úkolem. Pokud aplikace vyžaduje autentikaci uživatele, práci s velkým množstvím dat, zobrazovaní pouze určité podmnožiny všech dat, dynamické filtrování dat, velmi přehledný UX nebo například responsivitu, je potřeba vyřesit otázky bezpečnosti komunikace přes internet, kompatibility a dalších. Navíc je potřeba psát aplikaci tak, aby bylo v budoucnu možné ji dále rozvíjet.

Existuje mnoho technologií a praktik, které řeší dílčí problematiky vývoje robustní webové aplikace, bohužel však jako weboví vývojáři se musíme vypořádat se všemi překážkami, které stojí v cestě. Proto tyto technologie kombinujeme. To ale vždy nemusí být jednoduchým, nebo dokonce proveditelným úkolem. Technologie spolu občas nespolupracují, nebo vyžadují jiné verze stejných externích modulů.

Proto vznikl T3 stack. Jendá se o souhrn technologií, které spolu dokáží spolupracovat a řeší většinu náročných problémů, které s vývojem webových technologií přichází.

1.2 Cíl práce

Cílem práce je posoudit schopnosti T3 stacku řešit problematiku vývoje webových aplikací. Pro posouzení bude sloužit testovní aplikace GatherlyHub, jednoduchá sociální síť, která byla pomocí T3 stacku v rámci práce vytvořena. Práce bude posuzovat hlavně:

- implementaci autentifikace uživatelů
- práci s daty
- robustnost výsledné aplikace
- schopnost vyvíjet full stack
- náročnost na hardwarové zdroje
- pohodlnost práce se souborem technologií T3 stack

Dále bude v práci obsažen stručný úvod do technologií T3 stacku a jejich společné používání v rámci celého projektu i stručné vysvětlení postupu vývoje webové aplikace GatherlyHub. Práce nezkoumá proces tvorby vizuálních rozhraní aplikace.

2 ÚVOD DO T3

2 Úvod do T3

T3 stack, dále jen T3, je označení pro soubor individuálních technologií. Síla T3 stacku vychází z nástroje, který umožňuje tvorbu prázdného T3 projektu, který je nakonfigurovaný tak, aby spolu dílčí technologie fungovaly. Tento nástroj se jmenuje create-t3-app, má command line interface a je udržovaný dedikovaným týmem lidí pod vedením Thea Browna. Mezi nejzákladněší technologie, na kterých T3 stojí, patří:

- Typescript
- Next.js
- Taliwind CSS
- tRPC
- Prisma
- NextAuth.js

2.1 create-t3-app

create-t3-app je command line interface nástroj pro vytvoření prázdného projektu webové aplikace. Po spuštění je uživatel vyzván k vybrání technologií, které chce v aplikaci používat. Typescript a Next.js jsou povinné.

2.2 Typescript

Typescript je nadstavba javascriptu, která přináší typovou bezpečnost při psaní kódu. Javascript samotný po uživateli žádné typy nevyžaduje a předpokládá, že vývojář ví, co dělá a odvozuje typy z kódu programu. Typescript typy striktně hlídá a nutí vývojáře, aby vše předem definoval a následně dodržoval. Pořád je ale možné Typescript "obejít" a pracovat s ním, jako by se jednalo o javascript.

2.3 Next.js

Next.js je Reactový framework. Narozdíl od populárního CLI create-react-app, který vytváří pouze frontendovou aplikaci, generuje CLI create-next-app template robustní, webové, full-stack aplikace. Obsahuje vlastní node server a zjednodušuje implementaci často požadovaných procesů, jako například server side rendering, incremental static regeneration nebo routing.

2.4 Tailwind CSS

React

React je javascriptový framewrok pro snadnější tvorbu webových aplikací. Umožňuje tvorbu .jsx komponentů, což usnadňuje tvorbu robustnějších webových aplikací zejména z hlediska UI a UX.

2.4 Tailwind CSS

Tailwind CSS je knihovna stylů, která hledá tailwindem nadefinované třídy (class) na všech html elementech v adresáři a aplikuje na ně příslušné styly. Zjednodušuje proces stylování aplikace tím, že zpřehledňuje názvy jednotlivých css stylů, přenáší informace o tom, kde se nachází přímo na konktrétní elementy a definuje vlastní knihovnu stylů. Tyto styly byly vybrány a otestovány tak, aby spolu ladily.

2.5 tRPC

tRPC zajišťuje plnou typovou bezpečnost mezi klientskou a serverovou stránkou aplikace. Místo psaní vlastních http requestů na klientovi a jejich vyhodnocování na serveru používá tRPC knihovnu React Query, díky které se komunikace mezi serverem a klientem zajišťuje pomocí volání funkcí, které řeší posílání a vyhodnocování http requestů samy.

2.6 Prisma

Prisma umožňuje implementaci ORM (Object Relational Mapping). Dokáže přečíst strukturu databáze a vygenerovat typy, se kterými můžeme při vývoji pracovat. Dále umožňuje definování struktury databáze a interakci s databází.

2.7 NextAuth.js

NextAuth.js je knihovna, která výrazně zjednodušuje implementaci autentifikace v projektech Next.js. Má sadu předem nadefinovaných adaptérů, které umožňují komunikaci s databází. Dále má sadu předem nadefinovaných NextAuth.js Providerů, které po troše konfigurace umožnují autentikaci uživatele přes populární OAuth providery, jako například Google, Discord nebo GitHub. Navíc je možné definovat vlastní NextAuth.js Providery, pro autentifikace s jinými OAuth providery, než které NextAuth.js podporuje defaultně. NextAuth.js podporuje i autentifikace přes e-mail či uživatelské jméno a heslo.

3 Inicializace T3 projektu

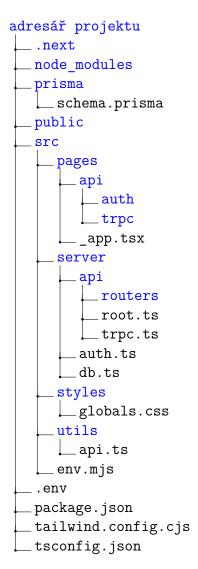
Po spuštění create-t3-app jsme vyzváni k výběru technologií, které chceme používat:

- tailwind
- prisma
- tRPC
- NextAuth

Při vývoji jednoduchého modelu sociální sítě budeme benefitovat ze všech. Po vybrání dokončíme inicializaci projektu, zejména ozačíme, že chceme stáhnout všechny potřebné moduly a create-react-app poté vytvoří základ naší aplikace.

4 Základní struktura T3 projektu

Podívejme se na důležité adresáře a soubory vytvořené aplikace. Tato struktura je platná pouze při zvolení všech technologií při inicializaci projektu.

Kromě těchto souborů a adresářů je v projektu ještě mnoho dalších. Většina z nich jsou konfigurační soubory pro různé moduly nebo vývojové nástroje, jako například postcss, prettier nebo eslint. Dále soubory .gitignore a README.md pocházní z inicializace git repozitáře, který je v projektu automaticky vytvořen. V projektu lze nalézt i ukázkové soubory.

4.1 Adresář .next

Tento adresář obsahuje build projektu.

4.2 Adresář node modules

Do adresáře node_modules se ukládají všechy stažené moduly, které jsou potřeba k běhu aplikace. Zpravidla to bývá největší adresář v projektu a je nastavený na ignoraci gitem v souboru .gitignore.

4.3 Adresář prisma

V adresáři prisma je uložený soubor schema.prisma. Mimo jiné se do něj ukládají sqlite databázové soubory, pokud je aplikace používá a další soubory, které prisma použí pro práci s databází (například migrační soubory).

4.4 Soubor schema.prisma

Sobour schema.prisma definuje, jaká bude struktura databáze. Definujeme jednotlivé modely a vztahy mezi nimi. Zároveň se zde definují některá nastavení databáze, jako například jaký typ databáze používáme, nebo jak zacházet s relacemi v databázi.

4.5 Adresář public

Soubory v adresáři public jsou viditelné z celé aplikace bez nutnosti specifikovat plnou nebo relativní cestu. Defaultně zde najdeme soubor favicon.ico, který slouží jako logo aplikace.

4.6 Adresář src

Adresář src je pomyslný "root" naší aplikace. Obsahuje jednotlivé stránky, API endpointy, tRPC routery, soubory zajišťující autentikaci a mnoho dalších. Když vytváříme nové soubory a adresáře, které zajišťují funkčnost aplikace nebo její vzhled, budeme je vytvářet v src adresáři.

4.7 Adresář pages

Adresář pages slouží je základ file base routing systému aplikace a pochází z Nextjs. Každý soubor v něm představuje nezávislou stránku, jejíž adresa bude totožná s názvem souboru. Jednotlivé složky, které v adresáři vytvoříme budou přidávat jejich názvy oddělené znakem "/" do cesty k cílovým stránkám. Můžeme vytvořit stránku, jejíž obsah a název bude vyhodnocen za běhu aplikace. Když název souboru nebo adresáře zabalíme do hranatých závorek, bude obsah závorek dostupný jako proměnná na stránce jako takové. To bychom mohli použít například v kombinaci s tvorbou statických stránek, jejichž počet se odvíjí od dat z databáze.

4.8 Adresář api v adresáři pages

Tento adresář obsahuje endpointy naší aplikace. Zde můžeme zpracovávat http požadavky. Automaticky obsahuje adresáře auth a trpc.

4.9 Adresář auth

Tento adresář obsahuje soubor [...nextauth].ts, který zprostředkovává komunikaci mezi Nextjs api a NextAuth požadavky, které voláme z klienta.

4.10 Adresář trpc a adresář routers

Adresář trpc obsahuje soubor [trpc].ts. Na klientovi běží react-query, který posílá requesty na generický endpoint, který reprezentuje právě tento soubor. V adresáři routers definujeme jednotlivé routery, které obsahují funkce, jež chceme na serveru podporovat. Soubor [trpc].ts bere požadavky z react-query a volá nadefinované funkce. Sám se přitom chová jako Nextjs endpoint.

4.11 Soubor _app.tsx

Tento soubor je základ klienta aplikace. Bere stránku a její parametry jako argumenty a vrací je obalené v kontextu, který má informace o aktualním session.

4.12 Adresář server

V adresáři server definujeme funkce přístupné na serveru naší aplikace a také konfigurujeme jednotlivé technologie (viz soubory trpc.ts, auth.ts a db.ts).

4.13 Adresář api v adresáři server

Zde existují jednotlivé routery v adresáří routers. Navíc obsahuje soubory root.ts a trpc.ts.

4.14 Soubor trpc.ts

Soubor trpc.ts obsahuje konfiguraci a tvorbu některých objektů z tRPC.

4.15 Soubor auth.ts

Soubor auth.ts obsahuje konfiguraci a tvorbu některých objektů z NextAuth.

4.16 Soubor db.ts

Soubor db.ts obsahuje částečnou konfiguraci Prismy.

4.17 Adresář styles

Adresář styles obsahuje styly naší aplikace. Zejména je zde důležitý soubor globals.css.

4.18 Soubor globals.css

Soubor globals.css obsahuje styly, které se aplikují v souboru _app.tsx. Automaticky zde tailwind registruje svoje styly, které jsou pak dostupné ve všech komponentách, které ze globals.css čerpají.

4.19 Adresář utils

V tomto adresáři se vytváří objekty externích modulů, které mají být přístupné celé aplikaci. Samotná složka nemá žádné modifikátory viditelnosti, jde jenom o organizační záležitost. Defaultně obsahuje soubor api-ts.

4.20 Soubor api.ts

Soubor api.ts exportuje nakonfigurovaný objekt, na kterém jsou přístupné funkce, které lze na serveru volat.

4.21 Soubor env.mjs

Soubor env.mjs zajišťuje typování enviromentálních proměnných.

4.22 Soubor .env

Soubor .env slouží k uložení enviromentálních proměnných.

4.23 Soubor package.json

Soubor package.json obsahuje seznam modulů a jejich verzí, které je potřeba před kompilací webové aplikace stáhnout.

4.24 Soubor tailwind.config.cjs

Soubor tailwind.config.cjs obsahuje konfiguraci modulu tailwindcss.

4.25 Soubor tsconfig.json

Soubor tsconfig.json obsahuje konfiguraci typescriptu.

5 Renderovací techniky

Je mnoho způsobů, jak dostat naši aplikaci ke klientovi. Všechny mají svoje výhody i nevýhody, zejména v náročnosti implementace. Naštěstí Nextjs a tedy i T3 stack několik takových způsobů přímo podporuje a snižuje náročnost jejich implementace na minimum. Nextjs používá techniku SSR – server side rendering. Prvně server vygeneruje html, které pošle klientovi a ten ho zobrazí. Aby se stránka stala interaktivní, stáhne si klient ze serveru javascript a provede hydrataci – doplnění staženého javascriptu do staženého html.

5.1 SSR a funkce getServerSideProps

Pokud exportujeme funkci getServerSideProps, každá komponenta ve stejném souboru, která čeká na inicializační parametry, dostane tyto parametry právě od této funkce. Funkce getServerSideProps a její obsah se vyhodnotí na serveru, zároveň s tvorbou html, které se později pošle klientovi. Až klient html obdrží, dojde k hydrataci javascriptem. Právě proto bychom mohli funkci getServerSideProps použít. Kdybychom například na stránce zobrazovali hodnotu Date.now(), DOM, který se vyhodnotí na serveru, bude jiný od toho, který se vyhodnotí na klientovi, což znemožní hydrataci a stránka spadne. Mohli bychom proto získat hodnotu Date.now() na serveru a předat ji jako parametr komponentě. Další využití se týkají například otázky bezpečnosti. Cokoliv se děje na serveru, je pod naší kontrolou.

```
import { NextPage, GetServerSideProps } from "next";

type MyPageProps = {
    time: number;
};

const myPage: NextPage<MyPageProps> = ({ time }) => {
    return {time};
};

export default myPage;

export async function getServersideProps {
    const time = Date.now();

    return {
        props: {
             time: time,
             },
        };
};
```

Obr. 1: Ukázka použití funkce getServerSideProps

5.2 SSG a funkce getStaticProps

Exportováním funkce getStaticProps říkáme, že chceme vygenerovat stránku staticky. To má mnoho výhod, zejména rychlost, se kterou můžeme stránku na klienta dostat a lepší SEO. Bohužel však je tato metoda nevhodná, pokud se data na stránce často mění, protože je potřeba celý projek znova sestavit.

Obr. 2: Ukázka použití funkce getStaticProps

5.3 SSG a funkce getStaticPaths

Co když bychom chtěli vytvořit statické stránky z dynamické adresy? Pak nelze zavolat pouze funkci getServerSideProps, protože obsah stránky bude záviset na datech, která se určí až za běhu aplikace. Proto exportováním funkce getStaticPaths můžeme určit všechny dynamické hodnoty, pro které chceme stránku staticky vygenerovat. Když si o ni potom klient zažádá, dostane právě tu, která byla vytvořena se stejnými parametry. Opět je ale potřeba znovu sestavit aplikaci pokaždé, když by se měly jednotlivé cesty nějak měnit.

5.4 ISR **21**

```
import { NextPage, GetServerSideProps } from "next";

type MyPageProps = {
    val: number;
};

const myPage: NextPage<MyPageProps> = ({ val }) => {
    return {val};
};

export default myPage;

export async function getStaticProps() {
    const myprops... // some props obtaining logic
    return { props: {val: myprops} };
}

export async function getStaticPaths() {
    return {
        paths: [{ params: { id: "sejfb864sg86dgs" } }, { params: { id: "sdfiosgbf654sdg" } }],
        fallback: false,
        };
}
```

Obr. 3: Ukázka použití funkce getStaticPaths

5.4 ISR

Incremental static regeneration (ISR) je metoda, se kterou lze používat výhody generování statických stránek i v aplikacích, kde se často mění data. Koncept je založený na zneplatnění některých staticky vygenerovaných stránek, které se pak na serveru přegenerují znova. Pro stránku můžeme určit podmínku, jejíž naplnění způsobí, že se daná staticky vygenerovaná stránka vygeneruje znova. Nejjednoduší podmínkou, kterou takhle můžeme určit, je čas (můžeme například říci, že se stránka má přegenerovat každou hodinu). Implementace v T3 stacku (a Nextjs jako takovém, odkud ISR pochází) je velmi jednoduchá. Stačí ve funkci getStaticProps vracet kromě objektu props i hodnotu revalidate.

```
export async function getStaticProps() {
  const myprops... // some props obtaining logic
  return {
    props: {val: myprops},
    revalidate: 60 // will revalideate every minute
    };
}
```

Obr. 4: Ukázka ISR

6 Postup vývoje aplikace GatherlyHub

V této kapitole se podíváme na to, jak se z nového T3 projektu dostat k funkčí aplikaci. Začneme úpravou projektu, kdy smažeme všechny nepotřebné čáasti a upravíme některé soubory tak, aby fungovaly pro potřeby naší aplikace. Dále nastavíme databázi a vytvoříme schéma modelů, se kterými budeme chtít pracovat. Poté implementujeme autentifikaci přes Google OAtuh. Nakonec se podíváme na způsob, jakým ukládat a načítat data z databáze a jak zabezpečit stránky před nepřihlášenými uživateli.

6.1 Úprava projektu pro potřeby vyvýjené aplikace

Vygenerovaný projekt v sobě má spoustu ukázkového kódu, který pro naši aplikaci není přínosný. Je proto potřeba tento kód přepsat nebo úplně vymazat. Provedeme proto následující úpravy:

- odstraníme soubor .env.example, který slouží jako ukázka toho, jak by soubor .env mohl vypadat a přepíšeme proměnné, které v něm byly do souboru .env.
- odstraníme soubor example.ts, který slouží jako ukázkouvý router.
- v adresáři root.ts odstraníme import a registraci example routeru.
- v naší aplikaci budeme používat OAuth od Google jako způsob autentifikace. Proto v souboru auth.ts přepíšeme import DiscordProvider na GoogleProvider a i když by to pro funkčnost aplikace nebylo potřeba, změníme název proměnných prostřesdí, které importujeme DISCORD_CLIENT_ID a DISCORD_CLIENT_SECRET na GOOGLE_CLIENT_ID a GOOGLE_CLIENT_SECRET.
- změníme název a hodnoty proměnných prostředí dle předchozího kroku i v souborech .env a env.mjs.
- odstraníme favicon.ico z public adresáře a nahrajeme tam vlastní logo aplikace.
- vygenerujeme si hodnotu proměnné prostředí NEXTAUTH_SECRET pomocí příkazu "openssl rand -base64 32" a uložíme ho do souboru .env.
- odstraníme model Example ze souboru schema.prisma.

Element Head

Nextjs exportuje element Head, který umí specifikovat chování stránky, které se normálně definuje v hlavičce (<head></head>) html souboru. Stačí element použít na libovolné stránce a jsme schopni přepsat například ikonku nebo název webové záložky v prohlížeči.

Obr. 5: Použití elementu Head

V našem případě element Head použijeme na každé stránce, abychom specifikovali její název.

Soubor _document.tsx

V naší aplikaci jsme nahradili soubor favicon.ico obrázkem našeho loga. Abychom zajistili, že se na všech stránkách použije právě toto logo, vytvoříme soubor _document.tsx v adresáři pages, kde rozšíříme defaultní Document objekt z Nextjs. Na rozdíl od ostatních souborů v adresáři pages nebude dostupný jako stránka. Většinu souboru zkopírujeme z dokumentace Nextjs. Navíc přidáme funkci render, která bude nastavovat logo na každé instanci Document objektu. Použijeme k tomu element Head.

```
import type { DocumentContext, DocumentInitialProps } from "next/document";
import Document, { Html, Head, Main, NextScript } from "next/document";
class MyDocument extends Document {
  static async getInitialProps(
   ctx: DocumentContext
  ): Promise<DocumentInitialProps> {
    const initialProps = await Document.getInitialProps(ctx);
    return initialProps;
  }
  render() {
    return (
      <Html>
        <Head>
          <link rel="icon" href="/Logo.png" />
        </Head>
        <body>
          <Main />
          <NextScript />
        </body>
      </Html>
    );
export default MyDocument;
```

6.2 Nastavení databáze

Obr. 6: Soubor document.tsx

Aplikace Gatherly Hub bude používat lokální sqlite datatabázi. Vše, co pro to musíme udělat, je změnit hodnotu proměnné provider v souboru schema. prisma z mysql na sqlite a upravit hodnotu enviromentální proměnné DATABSE_URL v souboru .env na "file:./dev.db".

```
datasource db {
   provider = "sqlite"
   url = env("DATABASE_URL")
}
```

Obr. 7: Změna v souboru schema.prisma

```
DATABASE_URL='file:./dev.db'

NEXTAUTH_SECRET="fuAgf16h3jYxdHvvE5L75PB91GT6J286"

NEXTAUTH_URL="http://localhost:3000"

GOOGLE_CLIENT_ID="..."

GOOGLE_CLIENT_SECRET="..."
```

Obr. 8: Změna v souboru .env

Aplikace bude nyní ukládat data do souboru dev.db, který najdeme v adresáři prisma.

6.3 Tvorba schémata databáze

Nyní máme databázi, ve které jsou modely, které NextAuthjs potřebuje pro správu autentikace. Naše aplikace bude ale vyžadovat úschovu dalších dat, zejména:

- uživatelů
- příspěvků od uživatelů
- jaký příspěvek se jakému uživateli líbí
- jaký uživatel jakého uživatele sleduje

Model uživatele už vytvořil NextAuthjs. Stačí tedy do něj dopsat hodnoty, o kterých chceme mít přehled. To budou:

- posts List modelů Post, které uživateli náleží.
- likes List modelů Like, které uživatel vytvořil.
- followers List modelů Follow, kde je hodnota "follow_to" nastavena na id uživatele.
- following List modelů Follow, kde je hodnota "follow_from" nastavena na id uživatele.

```
model User {
                            @id @default(cuid())
    id
                  String
                  String?
    name
    email
                  String?
                            @unique
    emailVerified DateTime?
    image
                  String?
                  Account[]
    accounts
    sessions
                  Session[]
    posts
                  Post[]
    likes
                  Like[]
    followers
                  Follow[] @relation(name: "follow to")
                  Follow[] @relation(name: "follow from")
    following
```

Obr. 9: Model User

Model příspěvku musíme vytvořit od nuly. Musí obsahovat unikátní id, musí uchovávat text, který je na něm napsaný a musí uchovávat bod v čase, kdy byl vytvořen. Normálně bychom pravděpodobně využili i údaj o tom, kdy byl příspěvek naposledy upraven. Proto tuto hodnotu přidáme i když s ní v rámci této práce pracovat nebudeme. Dále musí příspěvek vědět, komu patří. K tomu potřebujeme dvě hodnoty. Id uživatele (ownerId), kterému patří a relaci k modelu User, která páruje ownerId na id. Zároveň v relaci nastavíme, že pokud je uživatel smazaný, má se smazat i každý post, který mu patří. Poslední hodnotou bude list modelů Like, který zaznamenává, které Likey příspěvku náleží.

```
model Post {
    id
                           @id @default(cuid())
                String
    text
                String
    createdAt
                DateTime
                           @default(now())
    updatedAt
                DateTime
                           @updatedAt
                           @relation(fields: [ownerId], references: [id], onDelete: Cascade)
    owner
                User
    ownerId
                String
    likes
                Like[]
```

Obr. 10: Model Post

Model Like je o trochu náročnější. Kromě unikátního id, relace s uživatelem a relace s příspěvkem musíme totiž zajistit, aby jeden uživatel nemohl dát like stejnému příspěvku dvakrát. To uděláme přes klíčový argument "@@unique()", kterému předáme seznam hodnot, které musí být unikátní. V našem případě to budou hodnoty ownerId a postId.

Obr. 11: Model Like

Model Follow přináší další drobnou komplikaci. Nese dvě relace s modelem uživatele. Aby se od sebe daly rozlišit, přidělíme každé relaci jiné jméno. Když ale potom budeme na modelu uživatele tvořit relaci s modelem Follow, budeme muset jméno specifikovat. Opět je žádané, aby jeden uživatel nemohl sledovat jiného dvakrát, a aby se v případě odstranění uživatele smazaly všechny modely Follow, které vytvořil.

```
model Follow {
                                 @id @default(cuid())
    id
                String
    fromId
                String
                                 @relation(name: "follow from", fields: [fromId],
    from
                User
    references: [id], onDelete: Cascade)
    toId
                String
                User
                                 @relation(name: "follow_to" , fields: [toId], references:
    [id], onDelete: Cascade)
    @@unique([fromId, toId])
```

Obr. 12: Model Follow

Nyní když jsou všechny modely, se kterými budeme chtít pracovat, nadefinované, stačí zavolat příkaz "npx prisma db push", který upraví schéma databáze a vygeneruje nové typy pro typescript.

6.4 Autentikace přes Google OAuth

Aby authentifikace pomocí Google OAuth provideru mohla fungovat, potřebujeme od Googlu získat client-id a client-secret klíče. Ty potom uložíme do proměnných prostředí GOOGLE_CLIENT_ID a GOOGLE_CLIENT_SECRET. To samo o sobě zprovozní možnost přihlášení se přes Google OAuth provider. NextAuth vytváří automaticky stránku, kde se můžeme zkusit autentifikovat všemi způsoby, které jsme v naší aplikaci nastavili. My si na to ale raději vytvoříme naši vlastní stránku. Bude sídlit v adresáři pages s názvem sigin.

NextAuth exportuje funkci, která se jmenuje signIn. Pokud ji zavoláme bez argumentů, přesune nás na stránku, kterou má NextAuth registrovanou jako sloužící k autentifikaci. Přidáme proto do objektu authOptions v souboru auth.ts objekt pages, který bude přepisovat, kde jsou jednotlivé autentifikační stránky v naší aplikaci.

```
export const authOptions: NextAuthOptions = {
 callbacks: {
    session({ session, user }) {
      if (session.user) {
       session.user.id = user.id;
     return session;
   },
 },
 adapter: PrismaAdapter(prisma),
 providers: [
   GoogleProvider({
     clientId: env.GOOGLE CLIENT ID,
      clientSecret: env.GOOGLE CLIENT SECRET,
   }),
 pages: {
   signIn: "/signin",
 },
```

Obr. 13: Úprava defaultní signIn adresy

Nyní stačí zajistit, že na stránce signin.tsx bude možnost přihlásit se. Cokoliv, co se děje uvnitř funkce getServerSideProps, bude vyhodnoceno ještě na serveru. Funkce může vracet objekt props, který se předá komponentě, která takové parametry bere. Tato funkcionalita pochází z Nextjs. V našem případě takhle získáme seznam všech providerů, který předáme stránce jako parametr. Funkce getProviders, kterou k načtení dostupných providerů používáme ale vrací 4objekt záznamů. Jednoduše ho tedy převedeme na list pomocí funkce values na třídě Object. Pak můžeme celý seznam projet a pro každého providera vykreslit tlačítko, které po stisknutí volá funkci signIn a předává jí id providera a url adresu, na kterou se vrátit po skončení OAuth autentikace.

Obr. 14: Zjednodušený model stránky signin, který ukazuje pouze logiku přihlašování.

6.5 Implementace funkcionality

Veškerá funkcionalita aplikace se točí okolo efektivního získávání a zapisování dat z databáze. Tato kapitola se tedy věnuje:

- middlewaru a bezpečnému přístupu k databázi
- tvorbě tRPC routerů
- práce s databází

Jak již bylo několikrát uvedeno, práce se nezabývá tvorbou konkrétních komponent a stránek. Bylo by ale vhodné zmínit, že každá stránka v naší aplikici vyjma stránky signIn brání přístupu neautentikovaných uživatelů. V projektu T3 by to nebylo potřeba. Jediný způsob, jak by se někdo mohl dostat na stránku, kam nemá mít přístup by byl, že by manuálně napsal url adresu, což většina uživatelů nedělá. I když by se ale na stránku dostal, nemohl by nijak interagovat s databází (viz sekce 7.5, middleware a bezpečný přístup k databázi) a tudíž by tím poškodil pouze svůj "zážitek" z používání aplikace. I přesto ale implementujeme funkcionalitu, která zamezí uživatelům dostat se na stránky, kam nemají mít přístup, pokud nejsou přihlášení.

Toho docíleme pomocí funkce getServerSideProps. Ještě na serveru zjistíme, jestli existuje objekt sezení (to znamená, že je uživatel přihlášený) a pokud ne, pošleme ho na jinou adresu. Trik je v tom, že se vyhodnocení a přesměrování odehraje na serveru, uživatel tedy nemá možnost mu zabránit přepsáním javascriptu, který

obdrží na klientovi a nevidí ani divné probliknutí před přesměrováním.

```
import type { GetServerSidePropsContext, NextPage } from "next";
import { getServerAuthSession } from "../server/auth";
const Home: NextPage = () => {
 return <main>...</main>;
};
export default Home;
export async function getServerSideProps(context: GetServerSidePropsContext) {
  const session = await getServerAuthSession(context);
  if (!session) {
    return {
      redirect: {
        destination: "/signin",
        permanent: false,
     },
    };
  return {
   props: {},
  };
```

Obr. 15: Přesměrování v případě nepřihlášeného uživatele

Nadefinujme tedy jednoduchou proceduru "post", která nahraje příspěvek do databáze. Prvně vytvoříme router jako takový. Ten bude takřka totožný s root routerem, až na to, že nebudeme exportovat typ tohoto routeru.

Pak vytvoříme zod schéma, které bude určovat, jaké hodnoty k tvorbě příspěvku potřebujeme. Náš příspěvek potřebuje pouze text, který je jeho obsahem. Zbytek dat odvodíme na serveru, přímo v proceduře. Tento text bude dlouhý minimálně jeden znak a maximálně 1000 znaků.

```
export const postPostInput = z.object({
  post_text: z.string().min(1).max(1000),
});
```

Obr. 17: Zod schéma pro input procedury post v aplikaci GatherlyHub

Přidejme proceduru post na routeru postRouter se vstupními hodnotami určenými zod schématem, které jsme proto vytvořili. Zavoláme postupně metody input a pak mutation. Metoda input bere zod schéma jako parametr. Metoda mutation, která značí, že funkcí plánujeme data v databázi měnit, bere jako parametr námi definovanou funkci.

```
export const postRouter = createTRPCRouter({
  post: protectedProcedure
    .input(postPostInput)
    .mutation(({ ctx, input }) => {}),
});
```

Obr. 18: Procedura post na routeru postRouter v aplikaci GatherlyHub

Taková procedura zatím ale nic nedělá. Pokud chceme v databázi vytvořit novou instanci modelu Post, musíme na objektu prisma, který získáme z objektu ctx, zavolat metodu create a předat jí vše, co potřebuje k tvorbě objektu. Objekt ctx a input procedura naší funkci předá automaticky. Metoda create bere jako parametr objekt, ve kterém je klíč "data". Tam se poté snaží najít všechny potřebné parametry. Kromě objektu data můžeme předat i jiné objekty, které specifikují, co má metoda dělat (napřídklad objekt "where" filtruje, kde se má metoda uplatnit). To ale v případě metody create nemá smysl.

Abychom vytvořili relaci mezi příspěvkem a uživatelem, který ho vytvořil, vytáhneme si z objektu session id uživatele a uložíme ji do proměnné userId. Potom místo pevného nastavení hodnoty owner předáme objekt, ve kterém bude vnořený objekt s názvem "connect". Ten na sobě bude mít propertu id s hodnotou userId. Tím prisma spáruje příspěvek právě s tím uživatelem, který má id rovné userId. Vzhledem k tomu, že když příspěvek vytváříme, nemá ještě žádné lajky, můžeme tuto hodnotu igorovat a seznam relací se tak vytvoří prázdný. Ostatní hodnoty na objektu se vytvoří automaticky. Všiměme si, že metodu create nevoláme přímo na objektu prisma, ale na modelu, který chceme vytvořit. Ten je přístupný na objektu prisma.

```
export const postRouter = createTRPCRouter({
  post: protectedProcedure.input(postPostInput).mutation(({ ctx, input }) => {
    const { post_text } = input;
    const { prisma, session } = ctx;
    const userId = session.user.id;
    return prisma.post.create({
      data: {
        text: post_text,
        owner: {
          connect: {
            id: userId,
          },
       },
     },
    });
 }),
```

Obr. 19: Procedura post na routeru postRouter v aplikaci GatherlyHub

Nyní stačí proceduru na klientovy zavolat. Naimportujeme si objekt api z adresáře utils/api. Na něm můžeme volat všechny procedury na všech routerech, které jsme k hlavnímu routeru appRouter připojili. Naše procedura je na routeru, který jsme pojmenovali post a jmenuje se post. Zároveň se jedná o mutaci (mutation). Budeme tedy volat metodu useMutation, která může nastavit nějaké dodatečné okolnosti volání procedury (například co se má stát, když se procedura úspěšně dokončí). Teď jen stačí zavolat metodu mutate, která bere zodem specifikované parametry jako vstup.

```
const { mutate: post } = api.post.post.useMutation();
post({
    post_text: postTextInput,
});
```

Obr. 20: Volání procedury post v aplikaci GatherlyHub

Nyní vytvořme proceduru listPosts, která nám vrátí všechny příspěvky v databázi. Podobně jeko u procedury post se jedná o akci, kterou nemůže uživatel provést pokud není přihlášený. Bude se tedy jednat o protectedProcedure. Opět vytvoříme zod schéma vstupních parametrů pro funkci input. Toto schéma ale zatím necháme prázdné, použijeme ho až později. Narozdíl od procedury post se však jedná o proceduru, která má data z databáze pouze získávat. Místo metody mutation tedy budeme volat metodu query. Ta opět bere funkci, které předá objekty ctx a input. Místo volání metody create ale budeme volat metody findMany, která vrátí všechny záznamy, které odpovídají zadání. To jsou v našem případě všechny posty, které existují. Zároveň potřebujeme dostat informaci o vlastníkovi daného příspěvku (například abychom mohli získat jeho profilový obrázek, když příspěvek zobrazujeme) a o všech lajcích, které příspěvek obdržel. Automaticky nám prisma tyto hodnoty nevrátí, aby se snížila náročnost požadavku. Můžeme ale prismu donutit vrátit i záznamy uživatele a lajků předáním objektu include. Výsledného efektu docílíme napsáním názvu relace a přidělením hodnoty true. Dále předáme seznam s názvem orderBy. Každý objekt v něm bude představovat jednu hodnotu, podle které se bude řadit. My budeme chtít řadit pouze podle data vytvoření tak, aby nejnovější příspěvky byly v listu první.

Obr. 21: Volání procedury post v aplikaci GatherlyHub

Teď stačí proceduru zavolat na klientovi. Narozdíl od mutace se queries zavolají automaticky, když na ně dojde řada při provádění kódu. Stačí tedy vzít hodnotu data, kterou procedura vrátí. Musíme ale volat metodu useQuery a ne useMutation.

```
const { data } = api.post.listPosts.useQuery();
```

Obr. 22: Volání procedury listPosts v aplikaci GatherlyHub

Nyní ale vzniká problém. V databázi sice přibyl nový příspěvek. Na klientovi ale vidíme pořád stará data. Přímo tRPC nabízí funkci "invalidate", která označí procedury typu query jako zastaralé a donutí je provést se znova. Vyrobíme si objekt utils, který získáme zavoláním metody useContext() na objektu api. Podobně, jako bychom na objektu api volali proceduru, zavoláme metodu invalidate na objektu utils. My ale nebudeme chtít označit pouze proceduru listPosts. V budoucnu by mohl počet procedur, které získávají příspěvky z databáze růst (například bychom mohli mít proceduru, která bere pouze příspěvky, které patří uživateli). Zavoláme tedy invalidate na celém routeru post a tím označíme všechny procedury typu query, které jsou na něm a na routerech na něm navázaných, definované. Mohli bychom zároveň zavolat invalidate přímo na objektu utils, čímž bychom označili každou query v aplikaci za neplatnou. V našem případě to ale nedává smysl.

```
const utils = api.useContext();

const { mutate: post } = api.post.post.useMutation({
   onSuccess: async () => {
        await utils.post.invalidate();
      },
   });

...

post({
   post_text: postTextInput,
   });
```

Obr. 23: Invalidace procedur v aplikaci GatherlyHub

Pojďme vyřešit poslední problém, který aktuální implementace způsobuje. Kdyby v databázi byly desetitisíce příspěvků, budeme pokaždé, když uživatel přidá příspěvek, upraví příspěvek, klikne do jiného okna a pak zpátky do prohlížeče nebo obnoví stránku, stahovat nepřeberné množství dat. Nejen že by to mělo nepříjemný dopad na rychlost aplikace, zároveň bychom potřebovali výrazně výkonější hardware, abychom takovou aplikaci mohli provozovat. Naštěstí existuje jednoduché řešení. Metoda useInfiniteQuery. Narozdíl od metody useQuery dostaneme přístup k metodám a datům, které nám pomůžou načítat pouze tolik příspěvků, kolik potřebujeme. Myšlenka stojí na principu, že budeme brát určitý počet příspěvků a pamatovat si, kde jsme skončili. Zároveň budeme všechny příspěvky, které jsme už načetli, ukládat do cache paměti. K vysvětlení implementace bude snažší prvně ukázát výsledný kód a poté popsat, co se v něm děje. Začneme tvorbou zod schématu pro teď již potřebný input procedury a pak úpravou procedury jako takové.

```
export const listPostsInput = z.object({
   cursor: z.string().nullish(),
   limit: z.number().min(1).max(100).default(10),
});
```

Obr. 24: Zod schéma procedury listPosts v aplikaci GatherlyHub

Hodnota "cursor" bude představovat id příspěvku, u kterého budeme příště chtít začít načítat. Hodnota limit bude představovat počet příspěvků, který při každém volání vrátíme.

```
listPosts: protectedProcedure
  .input(listPostsInput)
  .query(async ({ ctx, input }) => {
    const { prisma } = ctx;
    const { cursor, limit } = input;
    const posts = await prisma.post.findMany({
      take: limit + 1,
      orderBy: [{ createdAt: "desc" }],
      cursor: cursor ? { id: cursor } : undefined,
      include: {
        owner: true,
        likes: true,
     },
    });
    let nextCursor: typeof cursor | undefined = undefined;
    if (posts.length > limit) {
      const nextPost = posts.pop() as typeof posts[number];
      nextCursor = nextPost.id:
    return {
      posts,
      nextCursor,
    };
```

Obr. 25: Procedura listPosts upravená pro fungování s useInfiniteQuery v aplikaci GatherlyHub

Všimněmě si, že objektu, který definuje požadavek find
Many, přidáváme hodnotu "take" a nastavujeme ji na limit + 1. To proto, že chceme získat id příspěvku, od kterého příště začneme příspěvky vracet. Předáváme také string cursor, který bude mít buď hodnotu undefined, což znamená, že se příspěvky mají čerpat od začátku nebo hodnotu id příspěvku. Příspěvky ale rovnou nevracíme. Prvně odstraníme poslední příspěvek z listu, pokud je delší než hodnota limit. To proto, že kdybychom došli až na konec databáze, mohlo by se stát, že bude zbývat méně příspěvků, než limit + 1. Jinak nastavíme proměnnou nextCursor na hodnotu id posledního příspěvku. Pak jen vrátíme objekt, ve kterém je list příspěvků a cursor. Nyní musíme výsledek nějak zpracovat na klientovi.

Obr. 26: Volání procedury listPosts s useInfiniteQuery v aplikaci GatherlyHub

Z volání procedury nyní očekáváme více výsledků. Data opět reprezentují naše příspěvky. Tentokrát jsou ale seskupeny do listu pages. Každý list příspěvků v listu pages odpovídá jednomu volání procedury. Hodnota "hasNextPage" je typu boolean a říká, jestli jsou v databázi ještě nějaká data, která jsme nenačetli. Metoda "fetch-NextPage" opětovně volá proceduru listPosts s daty, které jsme upřesnili v parametrech metody useInfiniteQuery a vrací další "page". Hodnota "isFetching" je typu boolean a říká, jestli ještě probíhá načítání (mohli bychom například zablokovat tlačítko "načíst další", pokud by ještě nebylo načítání dokončeno). Předávání hodnoty limit je vcelku jasné. Předávání hodnoty cursor je ale trochu náročnější. Metoda use-InfiniteQuery očekává, že obdržří nějaký kurzor. Má proto přístup k mnoha funkcím, které by mohly usnadnit jeho zapsání. Funkce "getNextPageParam" nastavuje kurzor (hodnotu cursor, protože ví, že se jedná o kurzor). Zároveň pokud předáme jako hodnotu funkci, dostane poslední načtenou stránku jako parametr. Každá stránka na sobě má hodnotu "nextCursor", kterou spolu s listem "posts" vracíme v proceduře listPosts. Zápisem tedy říkáme, že chceme vzít hodnotu "nextCursor" z poslední načtené stránky a nastavit ji jako kurzor pro useInfiniteQuery, který ji pak předá jako input "cursor" proceduře listPosts. Ukládání dat do chace paměti nemusíme řešit, děje se automaticky za nás.

Nakonec zbývá jenom dostat všechny příspěvky do jednoho listu. Toho můžeme docílit pomocí metody flatMap.

Tvorba ostatních procedur, které aplikace GatherlyHub, je takřka totožná.

7 ZÁVĚR

7 Závěr

Cílem práce bylo posoudit schopnosti ekosystému technologií známého jako "T3 stack". Konkrétně jsme se zaměřili na tvorbu webové aplikace, která slouží jako sociální síť. V průběhu vývoje jsme narazili na mnoho náročných úkolů, se kterými se vývojáři webových aplikací často potýkají. Problémy spojené s autentikací uživatelů, bezpečným přístupem k databázi, efektivní práci s daty a mnoha dalšími. Naštěstí technologie T3 stacku poskytují silné nástroje, které umožnily tyto problémy relativně snadno vyřešit. Čím více se aplikace zvětšovala, tím více jsem z pohledu vývojáře oceňoval přínosy T3 stacku. Výsledná aplikace byla robustní a jednoduše by se dala rozšířit o novou funkcionalitu. T3 stack jako takový je ale velmi komplikovaný ekosystém technologí. Bylo náročné se v něm zorientovat a jakožto u relativně nové technologie je možné dohledat menší množství studijních materiálů. Struktura projektu je komplikovaná, aby uspokojila potřeby velkých aplikací. Proto bych T3 stack doporučil pro tvorbu středních a velkých projktů. Na malé projekty je zbytečně komplexní. Zejména ve velkých projektech ale T3 stack přináší mnoho prostředků, které pomáhají překonávat překážky spojené s vývojem webových aplikací.

38 8 LITERATURA

8 Literatura

[T3] T3 [online] [vid. 6. 4. 2023].Dostupné z: https://create.t3.gg/en/introduction.

[Next.js] Next.js [online] [vid. 6. 4. 2023]. Dostupné z: https://nextjs.org/.

[Tailwind CSS] *Tailwind CSS* [online] [vid. 6. 4. 2023].Dostupné z: https://tailwindcss.com/docs/installation.

[React] React [online] [vid. 7. 4. 2023].Dostupné z: https://legacy.reactjs.org/.

[tRPC] tRPC [online] [vid. 7. 4. 2023].Dostupné z: https://trpc.io/docs/.

[Prisma] Prisma [online] [vid. 8. 4. 2023].Dostupné z: https://www.prisma.io/.

[NextAuth.js] NextAuth.js [online] [vid. 8. 4. 2023].Dostupné z: https://next-auth.js.org/.